

Charakterystyka gospodarki wodno-ściekowej na terenie Powiatu Tucholskiego

Materiał pomocniczy dla opracowań strategicznych
Powiatu Tucholskiego i Gmin Powiatu Tucholskiego

Niniejsze opracowanie zostało wykonane w latach 2013-15 w związku z pracami na potrzeby dokumentów strategicznych Powiatu Tucholskiego i Gmin Powiatu Tucholskiego z wykorzystaniem danych i informacji samorządów gminnych i powiatowego oraz danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Głównym celem opracowania jest dokonanie szczegółowej analizy uwarunkowań w zakresie analizowanych zagadnień branżowych – jako materiału pomocniczego dla syntetycznej diagnozy stanu i uwarunkowań rozwoju obszaru Powiatu Tucholskiego.

opracowanie: Adam Stańczyk

Stan obsługi mieszkańców powiatu w zakresie zaopatrzenia w wodę i odprowadzenia ścieków

Na terenie powiatu istnieją wciąż duże potrzeby w zakresie zaopatrzenia w wodę z wodociągów komunalnych. Jednoznacznie pozytywnie ocenić można tylko sytuację w gminie Gostycyn, gdzie prawie wszyscy mieszkańcy mają możliwość korzystania z wody z gminnego wodociągu, nieco gorzej – gminy Cekcyn i Kęsowo, gdzie wskaźniki są niższe, ale mogą być uznane za satysfakcjonujące.

W gminie Lubiewo dostęp do komunalnego wodociągu ma już tylko 4/5 mieszkańców, a w gminie Śliwice i na obszarach wiejskich gminy Tuchola – zaledwie około 70% mieszkańców. Wśród wszystkich 127 obszarów wiejskich województwa, wskaźniki notowane w gminach Śliwice i Tuchola, lokują je wśród najgorszych gmin¹.

Miasto Tuchola, podobnie jak większość miast, notuje niemal powszechną obsługę mieszkańców w zakresie zaopatrzenia w wodę. Powiat tucholski na tle 19 powiatów ziemskich notuje dopiero 14 pozycję (86,5%) i jak się wydaje, jest ona zawyżana przez miasto, notujące dobry wskaźnik, a grupujące dużą część mieszkańców całego powiatu.

W przeciwieństwie do zaopatrzenia w wodę, bardzo dobrze na tle innych powiatów wygląda obsługa w zakresie odprowadzenia ścieków. Oczywiście obiektywnie wskaźniki nie są wciąż w pełni satysfakcjonujące i istnieją jeszcze znaczące potrzeby w zakresie rozwoju sieci, ale już obecnie na tle innych obszarów wiejskich województwa, wskaźniki na terenie powiatu tucholskiego są bardzo korzystne. Gmina notująca najniższy w powiecie wskaźnik (Lubiewo) zajmuje 36. pozycję wśród 127 obszarów wiejskich, a gminy o najwyższych wskaźnikach - Gostycyn, Kęsowo i Tuchola (na obszarach wiejskich), zajmują odpowiednio 6., 10. i 12. pozycję. W najlepszych gminach ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej korzystać może obecnie znacznie ponad 50% mieszkańców.

Osiąganiu wysokich wskaźników, sprzyja koncentracja zaludnienia w dużych miejscowościach – wskutek powyższego, wskaźniki wynoszące kilkadziesiąt procent ludności gminy, osiągnąć można już przy podłączeniu do sieci kilku największych miejscowości.

W gminie Cekcyn wciąż trwa rozwój sieci wodociągowej – niemal corocznie notuje się przyrosty długości sieci oraz wzrost podłączeń do budynków mieszkalnych. W stosunku do roku 2005 sieć wodociągowa jest obecnie około 6-krotnie dłuższa. Sieć kanalizacyjna rozwijana jest od około 15 lat, ale najbardziej dynamiczny przyrost miał miejsce pomiędzy rokiem 2003 a 2006 - nastąpiło wówczas podwojenie długości sieci i liczby podłączeń do budynków.

W gminie Gostycyn sieć wodociągowa prezentowała bardzo dobry stan rozwoju już w połowie lat 90-tych (wówczas gmina należała do zdecydowanie najlepiej rozwiniętych pod tym względem gmin województwa bydgoskiego). Od tego czasu ma miejsce rozbudowa związana jedynie z podłączeniami kolejnych budynków, ale długość sieci zasadniczo się nie zwiększa. Pomiędzy 2001 a 2004 rokiem ukształtował się zasadniczy kształt sieci kanalizacyjnej (co wówczas lokowało gminę na niezwykle wysokich pozycjach w województwie pod względem stopnia skanalizowania). Rozbudowa nastąpiła w roku 2011 i ostatnia w roku 2014.

W gminie Kęsowo od połowy lat 90-tych aż do roku 2010 nie zachodziły żadne zmiany w długości sieci wodociągowej, a po roku 2010 nastąpiło niemal podwojenie długości sieci, co pozwoliło także na znaczne zwiększenie liczby podłączeń do budynków (o prawie 30%). Rozwój sieci kanalizacyjnej na bardzo dużą skalę miał miejsce pomiędzy rokiem 2001 a 2003 (wzrost długości sieci z 2,1 do 56,4 km). Przez szereg kolejnych lat (od 2004 do 2011) nie zachodziły żadne zmiany w długości sieci, a pomiędzy 2011 a 2012 nastąpił jej wzrost o około 10% (jednak bez wzrostu liczby podłączeń budynków).

---

¹ W opracowaniu wykorzystano dane Głównego Urzędu Statystycznego ponieważ przyjęło się, że są one powszechnie używane dla dokonywania wszelkich porównań. Bez względu na stan rzeczywisty, gminy, powiaty i województwa są oceniane i postrzegane właśnie na podstawie danych systemu statystyki publicznej. Dane GUS nie zawsze są wiarygodne, a w zakresie tzw. zadań własnych, są powszechnie negowane przez urzędy gmin. W tym konkretnym przypadku – wg danych UG Śliwice, wskaźnik zwodociągowania przekracza 88%.

W gminie Lubiewo od roku 2007 rozbudowa sieci związana jest już tylko z podłączeniami nowej zabudowy. Wcześniej zanotowano kilka „fal” rozwoju sieci – bardzo duży rozwój miał miejsce pomiędzy rokiem 1996 a 2000, a następnie pomiędzy 2004 a 2005 i pomiędzy 2007 a 2008. Sieć kanalizacyjną rozpoczęto budować dopiero w roku 1998 i jej rozwój trwa praktycznie przez cały czas, w tym bardzo dynamicznie w ostatnich latach – pomiędzy 2010 a 2012 długość sieci wzrosła o 1/3, choć przyrosty liczby podłączonych budynków nie są już obecnie znaczące.

W gminie Śliwice długość sieci wodociągowej po roku 2006 zmienia się w niewielkim stopniu, ale wzrasta wciąż liczba połączeń do budynków (nowe połączenia obsługują tereny o gęstszej zabudowie). Kilka wcześniejszych lat to okres dynamicznego rozwoju sieci – największe zmiany miały miejsce w okresie od 2002 do 2006. Rozwój sieci kanalizacyjnej następował w kilku okresach – aż do roku 2000 długość sieci była bardzo niewielka, ale do 2003 nastąpiło jej podwojenie. Następne inwestycje dokonano pomiędzy rokiem 2007 a 2008, a kolejne pomiędzy 2010 a 2011. Po roku 2012 prowadzono kolejne inwestycje – procesu rozwoju sieci nie można więc wciąż uznać za zakończony.

W gminie Tuchola rozwój sieci obecnie ma miejsce przede wszystkim w mieście, gdzie corocznie obserwuje się nieznaczne przyrosty związane z rozwojem nowej zabudowy. Na obszarach wiejskich pomiędzy rokiem 2004 a 2010 nie zanotowano żadnych przyrostów, dopiero w kolejnych latach miał miejsce niezbyt duży wzrost. Największa akcja budowy sieci na obszarach wiejskich gminy miała miejsce w okresie 1999-2001 a następnie 2003-2004. Na tle innych gmin powiatu, biorąc pod uwagę powierzchnię gminy Tuchola, długość sieci wodociągowej jest jednak niewielka. Rozwój sieci kanalizacyjnej na obszarach wiejskich rozpoczął się dopiero w roku 1999 i był bardzo dynamiczny do roku 2006. Począwszy od roku 2007 nie notuje się już jednak żadnych zmian (choć zwiększa się liczba podłączonych budynków). W mieście Tuchola istotny wzrost długości sieci miał miejsce pomiędzy rokiem 2005 a 2007, a następnie – pomiędzy 2008 a 2009. W kolejnych latach zmiany są już tylko symboliczne.

Poniżej przedstawiono charakterystykę najważniejszych aspektów gospodarki wodno-ściekowej.

Zaopatrzenie wodę

Ujęcia wód podziemnych na cele komunalne w gminie Cekcyn:

- Cekcyn działka nr. 381/1 (o wydajności 68 m³/h, ujęcie wód trzeciorzędowych)
- Wielkie Budziska (o wydajności 50 m³/h, ujęcie wód trzeciorzędowych)
- Świt (o wydajności 4 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Okiersk (o wydajności 1,8 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Cekcyn – Plaskosz (o wydajności 3 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Szczuczanek (o wydajności 1,8 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Wrzosowisko (o wydajności 1,6 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Plaskosz (o wydajności 4,5 m³/h, ujęcie wód trzeciorzędowych)
- Sowiniec (o wydajności 3 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Trzebciny (o wydajności 2 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Zdroje (o wydajności 18 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Kiełpiński Most (o wydajności 1,8 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)

Ujęcia wód podziemnych na cele komunalne w gminie Gostycyn:

- Wielki Mędromierz (2 studnie o łącznej wydajności 77 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Pruszcz (o wydajności 20 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Kamienica (ujęcie wód czwartorzędowych), Łyskowo (2 studnie o łącznej wydajności 52 m³/h, ujęcie wód trzeciorzędowych)
- Gostycyn – Piła (o wydajności 48 m³/h, ujęcie wód trzeciorzędowych)
- Nogawica (2 studnie o łącznej wydajności 7,1 m³/h)

Ujęcia wód podziemnych na cele komunalne w gminie Kęsowo:

- Kęsowo (2 studnie o wydajności 106 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Piastoszyn (o wydajności 68 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Tuchółka
- Przymuszewo (o wydajności 29,39 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)

Ujęcia wód podziemnych na cele komunalne w gminie Lubiewo:

- Lubiewo (2 studnie o łącznej wydajności 24,38 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Bysław (2 studnie o łącznej wydajności 57,8 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Sucha (o wydajności 20,12 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)

Ujęcia wód podziemnych na cele komunalne w gminie Śliwice:

- Śliwice (3 studnie o łącznej wydajności 65,52 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Wypalanki (o wydajności 2,9 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)
- Jezioro (o wydajności 1,5 m³/h, ujęcie wód czwartorzędowych)

Woda dla miejscowości Byłtyczek dostarczana jest z Gminy Osieczna, do miejscowości Łąski Piec z Gminy Osie, a do miejscowości Krąg z Gminy Czersk.

Ujęcia wód podziemnych na cele komunalne w gminie Tuchola:

- Tuchola (7 studni o łącznej wydajności 3290 m³/d)
- Kiełpin (2 studnie o łącznej wydajności 97 m³/d)
- Stobno (2 studnie o łącznej wydajności 177 m³/d)
- Raciąż (2 studnie o łącznej wydajności 289,1 m³/d)
- Legbąd (2 studnie o łącznej wydajności 60 m³/d)

Według danych urzędów gmin, zaopatrzenie w wodę z wodociągów komunalnych przedstawia się następująco:

Gmina	Miejscowości podłączone do gminnego wodociągu	Miejscowości nie podłączone do gminnego wodociągu
Cekcyn	Bieszewo, Brzozie, Cekcyn, Cekcynek, Golabek, Iwiec, Jelenia Góra, Knieja, Kosowo, Kowalskie Błota, Kruszka, Krzywogoniec, Lisiny, Lubińsk, Ludwichowo, Łosiny, Małe Budziska, Małe Gacno, Mikołajskie, Nowy Sumin, Okiersk, Okoninek, Ostrowo, Pustelnia, Siwe Bagno, Stary Sumin, Stary Wierzchucin, Suchom, Szklana Huta, Trzebciny, Wielkie Budziska, Wielkie Gacno, Wierzchlas, Wierzchucin, Wrzosowisko, Wysoka, Zalesie, Zamarte, Zdroje, Zielonka, częściowo osada Huta	Cekcyn – wymiana rur azbestowych, Błędzim – podłączenie do sieci z terenu gminy Lniano, Piła – Młyn – podłączenie do sieci z terenu gminy Gostycyn
Gostycyn	brak danych	brak danych
Kęsowo	brak danych	brak danych
Lubiewo	Bruchniewo, Brukniewo, Bysław, Bysławek, Cierplewo, Klonowo, Lubiewice, Lubiewo, Minikowo, Płazowo, Sucha, Szumiąca, Teolog, Trutnowo, Wandowo, Wełpin, Zamrzenica	Wielonek, Koźliny
Śliwice	Śliwiczki, Brzozowe Błota, Rosochatka, Lińsk, Lipowa, Łąski Piec, Brzeźno, Lisiny, Krąg, Śliwice, Lubocień, Okoniny, Nadjeziorne, Łaski, Linówek, Byłtyczek, Jabłonka, Kamionka, Główka, Zazdrość, Sarnia Góra, Łoboda	Okoniny, Zwierzyniec

Tuchola	Tuchola, Rudzki Most, Przy Szosie Bydgoskiej, Wysoka Wieś, Huby, Mały Mędromierz, Przy Szosie Sępoleńskiej, Nowa Tuchola, Bładowo, Słupy, Wymysłowo, Raciąż, Wysoka, Lubierzyn, Nadolna Karczma, Kiełpin, Stegny, Wymysłowo Wybudowanie, Wiśniówka, Stobno, Borki, Wielka Komorza, Mała Komorza, Legbąd, Brody	
---------	--	--

Organizacja gospodarki ściekowej

Na bazie oczyszczalni działających na terenie powiatu, wyznaczono cztery aglomeracje kanalizacyjne:

a) Aglomeracja Lubiewo

Podstawa prawna: Rozporządzenie Nr 32/2006 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 4 kwietnia 2006 R.

Lokalizacja oczyszczalni: Bysław

Zasięg aglomeracji określony w rozporządzeniu: wsie: Bysław, Bysławek, Cierplewo, Klonowo, Sucha, Wielonek, Bruchniewo, Lubiewo, Minikowo, Zamrzenica, Płazowo, Szumiąca, Trutnowo, położone w Gminie Lubiewo.

RLM: 4650

b) Aglomeracja Gostycyn

Podstawa prawna: Rozporządzenie Nr 52/2006 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 18 kwietnia 2006 R.

Lokalizacja oczyszczalni: Gostycyn

Zasięg aglomeracji określony w rozporządzeniu: wsie: Gostycyn, Kamienica, Pruszcz, Mała Klonia, Wielka Klonia, Łyskowo, Przyrowa, Bagienica, Wielki Mędromierz, położone w Gminie Gostycyn

oraz wsie: Mąkowsko, Lucim, położone w Gminie Koronowo.

RLM: 6920

c) Aglomeracja Śliwice

Podstawa prawna: Rozporządzenie Nr 84/2006 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 czerwca 2006 R.

Lokalizacja oczyszczalni: Śliwice

Zasięg aglomeracji określony w rozporządzeniu: wsie: Śliwice, Śliwiczki, Lińsk, Rosochatka i Okoniny Nadjeziorne, położone w Gminie Śliwice.

RLM: 4555

d) Aglomeracja Tuchola

Podstawa prawna: Rozporządzenie Nr 98/2006 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 3 października 2006 R.

Lokalizacja oczyszczalni: Tuchola

Zasięg aglomeracji określony w rozporządzeniu: miasto Tuchola

oraz wsie: Bładowo, Mały Mędromierz, Białowieża, Lubierzyn, Tajwan, Wysoka, Wielka Komorza, Raciąż, Stobno, Kiełpin, Mała Komorza, Woziwoda, Kłoczek, Legbąd, Słupy, położone w gminie Tuchola;

wsie: Piastoszyn, Nowe Żalno, Tuchółka, Siciny, Kęsowo, Jeleńcz, Brzuchowo, Wieszczyce, Pamiętowo, Drożdżenica, Krajenki, Krajenki PGR, Przymuszewo, Ludwichowo, Żalno, Grochowo, Obrowo, położone w gminie Kęsowo;
wsie: Wielkie Budziska, Krzywogoniec, Ostrowo, Cekcyn, Wysoka, Iwiec, Małe Gacno, Zdroje, Zalesie, Trzebciny, Brzozie, Zielonka, Ludwichowo, Nowy Sumin położone w gminie Cekcyn.
RLM: 4555

Gmina Cekcyn

Gmina należy do aglomeracji kanalizacyjnej Tuchola. Ścieki komunalne z terenu gminy trafiają do oczyszczalni ścieków komunalnych w Tucholi. Według ewidencji Urzędu Gminy, na terenie gminy zlokalizowanych jest 230 zbiorników na nieczystości ciekłe oraz funkcjonują 42 przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Gmina Gostycyn

Gmina należy do aglomeracji kanalizacyjnej Gostycyn, która oprócz obszaru gminy Gostycyn obsługuje także osiem miejscowości z gminy Koronowo. Według ewidencji Urzędu Gminy na terenie gminy zlokalizowanych jest 145 zbiorników na nieczystości ciekłe (2006 r.) oraz funkcjonują 34 przydomowe oczyszczalnie ścieków (2010 r.).

Gmina Kęsowo

Gmina należy do aglomeracji kanalizacyjnej Tuchola. Ścieki komunalne z terenu gminy trafiają do oczyszczalni ścieków komunalnych w Tucholi (sieć kanalizacyjna połączona jest z kolektorem biegnącym ze wsi Bładowo do oczyszczalni ścieków komunalnych w Tucholi). Na terenie gminy funkcjonuje łącznie 59 przepompowni ścieków oraz 34 przydomowe oczyszczalnie ścieków komunalnych. Urząd Gminy nie prowadzi ewidencji zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe.

Gmina Lubiewo

Gmina należy do aglomeracji kanalizacyjnej Lubiewo. Ścieki trafiają do oczyszczalni w miejscowości Bysław. Według ewidencji Urzędu Gminy, na terenie gminy zlokalizowanych jest ok. 200 zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe oraz funkcjonuje 314 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gmina Śliwice

Gmina należy do aglomeracji kanalizacyjnej Śliwice. Ścieki z terenu gminy trafiają do oczyszczalni w Śliwicach. Według ewidencji Urzędu Gminy na analizowanym terenie zlokalizowanych jest 188 zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe oraz funkcjonuje 47 przydomowych oczyszczalni ścieków. Aktualnie do sieci kanalizacyjnej podłączone są wszystkie miejscowości, które spełniają ekonomiczne warunki podłączenia dla sieci zbiorczej. Spośród miejscowości, które warunków ekonomicznych nie spełniają, wskazuje się następujące, które z innych względów (głównie środowiskowych) powinny być podłączone do sieci: Główka, Okoniny, Brzeźno, Linówek, Łoboda, Łąski Piec. Ścieki z miejscowości Krąg odprowadzane są do oczyszczalni gminy Czersk (miejscowość Krąg znajduje się w granicach aglomeracji Czersk). Z miejscowości Łąski Piec planuje się odprowadzanie ścieków do Gminy Osie (miejscowość Łąski Piec nie znajduje się jednak w granicach aglomeracji Osie).

Gmina Tuchola

Gmina Tuchola objęta jest aglomeracją kanalizacyjną Tuchola, z oczyszczalnią w mieście Tuchola, obejmującą także miejscowości gmin Cekcyn i Kęsowo.

Na terenie Tucholi znajduje się jedna oczyszczalnia ścieków, mechaniczno-biologiczna z częścią chemiczną, o podwyższonym poziomie usuwania biogenów. Proces technologiczny: krata mechaniczna i ręczna, piaskownik, osadnik wstępny, komora osadu czynnego z napowietrzaniem drobnopęcherzykowym wraz z systemem wytrącenia azotu, osadnik wtórny wraz z systemem

wytrącania fosforu, komora fermentacyjna, system gospodarki osadowej wraz z kompostownikiem. Na terenie oczyszczalni znajduje się również: przepompownia centralna, stacja transformatorowa wraz agregatem prądotwórczym, punkt zlewny, laboratorium (certyfikat ISO), zabudowania socjalne/administracyjne/gospodarcze. Obsługiwane obszary: skanalizowane obszary gmin: Tuchola, Kęsowo i Cekcyn. Docelowo do oczyszczalni ma zostać podłączony również teren gminy Gostycyn.

Stan techniczny: bardzo dobry.

Problemy/potrzeby:

1. Montaż zintegrowanego pomiaru parametrów procesowych Redox i pH w komorach osadu czynnego nr 1 i 2 (konieczna poprawa sterowania procesem oczyszczania ścieków). Szacowany koszt inwestycji około 33 000 zł.
2. Budowa stacji uzdatniania ścieków oczyszczonych do celów technologicznych (zbyt duże zużycie wody) koszt inwestycji to około 60 000 zł.
3. Zadaszenie poletek składowych odwirowanego osadu ściekowego (obecnie osad jest ponownym uwadniany przez deszcz). Powierzchnia dachu to 2 000 m² szacowany koszt to 500 000 zł.

Na terenie gminy Tuchola funkcjonują 43 przydomowe oczyszczalnie ścieków zgłoszone do Urzędu Miejskiego w Tucholi oraz nieznana liczba oczyszczalni przydomowych niezgłoszonych (prawdopodobnie około 10 szt.). Oczyszczalnie zgłoszone są zlokalizowane w następujących miejscowościach: Tuchola – 3 szt., Plaskasz – 1 szt., Bładowo – 1 szt., Bładowo-Wybudowanie – 1 szt., Nad Bładowkiem – 1 szt., Wysoka – 2 szt., Huby – 1 szt., Przy Szosie Bydgoskiej – 4 szt., Mały Mędromierz – 3 szt., Legbąd – 1 szt., Łosiny – 2 szt., Radonek – 1 szt., Nadolna Karczma – 2 szt., Nadolnik – 1 szt., Raciąski Młyn – 1 szt., Rzepiczna – 1 szt., Kłoczek – 1 szt., Zielonka – 1 szt., Borki – 2 szt., Trzcionek – 3 szt., Na Polach – 1 szt., Wymysłowo – 9 szt.

Dużym problemem właścicieli przydomowych oczyszczalni ścieków jest wysoki koszt utylizacji osadów – najbliższa oczyszczalnia ścieków realizująca tego typu usługi znajduje się w Koronowie.

Według danych urzędów gmin, obsługa w zakresie komunalnych sieci kanalizacyjnych, przedstawia się następująco:

Gmina	Miejscowości podłączone do zbiorczej sieci kanalizacyjnej	Miejscowości nie podłączone do zbiorczej sieci kanalizacyjnej	<i>W tym miejscowości, które powinny być podłączone ze względu na położenie w aglomeracji</i>
Cekcyn	Brzozie, Cekcyn, Cekcynek, Iwiec, Krzywogoniec, Lubińsk, Małe Budziska, Małe Gacno, Nowy Sumin, Okoninek, Ostrowo, Stary Sumin, Wielkie Budziska	Knieja, Huta, Miały, Kruszka, Ludwichowo, Trzebciny, Zamarte, Wierzchucin (dla pozostałych miejscowości planuje się system przydomowych oczyszczalni ścieków)	Ludwichowo, Trzebciny
Gostycyn	brak danych	brak danych	brak danych
Kęsowo	brak danych	brak danych	brak danych
Lubiewo	Bysław, Bysławek, Minikowo, Zamrzenica, Lubiewo, Klonowo, Sucha	Bruchniewo, Brukniewo, Cierplewo, Wielonek, Koźliny, Lubiewice, Płazowo, Szumiąca, Teolog, Trutnowo, Wandowo, Wełpin	brak
Śliwice	Śliwiczki, Rosochatka, Lińsk, Krąg, Śliwice, Okoniny, Nadjeziorne	Okoniny, Zwierzyniec, Brzozowe Błota, Lipowa, Łaski Piec, Brzeźno, Lisiny, Lubocień, Łaski, Linówek, Byłtyczek, Jabłonka, Kamionka,	Śliwice – obszary nieskanalizowane

		Główka, Zazdrość, Sarnia Góra, Łoboda	
Tuchola	brak danych	przedstawiono w odrębnej tabeli	

Tabela. Informacja o stanie sieci kanalizacyjnej w gminie Tuchola

Nieskanalizowane miejscowości w gminie spełniające ekonomiczny warunek podłączenia do sieci zbiorczej	Nieskanalizowane miejscowości, które powinny być podłączone do sieci zbiorczej z powodów ochrony środowiska, pomimo nie spełniania ekonomicznych warunków podłączenia do sieci zbiorczej
Słupy, Przy Szosie Bydgoskiej, Wysoka Wieś, część miejscowości Mały Mędromierz, Jesionowo, Dąbrówka	Legbąd, Kłoczek, Biała, Woziwoda, Rzepiczna, Łosiny, Wymysłowo

Tabela. Charakterystyka oczyszczalni ścieków na terenie powiatu wg danych WIOŚ

Oczyszczalnia	Typ	Przepustowość rzeczywista (tys. m ³ /rok)	Zlewnia lub odbiornik ścieków	Ładunki w ściekach oczyszczonych				
				BZT5	ChZT	Zawiesina ogólna	Azot ogólny	Fosfor ogólny
Gostycyn	m-b	167	Kamionka	3006	10813	2396	-	-
Lubiewo-Bysław	m-b	109	Brda	576	5344	884	1185	154
Śliwice	m-b	96	Prusina	2045	5800	1997	-	-
Tuchola	m-b-c	897	Kicz	5468	45513	5796	10948	619

Typ: m-b = mechaniczno-biologiczna, m-b-c=mechaniczno-biologiczno-chemiczna

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego w 2012 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Na tle innych oczyszczalni komunalnych działających na terenie województwa, przepustowość oczyszczalni w powiecie należy uznać za typową i porównywalną – przepustowość jest przede wszystkim pochodną liczby obsługiwanych mieszkańców. Dla przykładu – na tle oczyszczalni w Tucholi - oczyszczalnia w Rypinie ma rzeczywistą przepustowość roczną na poziomie 880 tys. m³, w Wąbrzeźnie – 729 tys. m³, w Nakle – 993 tys. m³, a w Żninie – 1074 tys. m³. Oczyszczalnie w gminach wiejskich w sąsiednim powiecie świeckim, notują przepustowość od kilkunastu do ponad 300 tys. m³.

Pod względem wielkości ładunku zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych, niekorzystnie wyróżniają się oczyszczalnie w Tucholi i Gostycynie. Wskaźnik BZT5 jest to stosunkowo duży. Jeszcze bardziej niekorzystne są wskaźniki ChZT – oczyszczalnia w Tucholi zalicza się do największych emitentów tego typu zanieczyszczeń wśród oczyszczalni w województwie. W obydwu tych oczyszczalniach wysoka jest także wielkość odprowadzanej zawiesiny ogólnej. Dane dotyczące skali odprowadzanego azotu i fosforu dostępne są tylko dla wybranych oczyszczalni. W obydwu parametrach oczyszczalnia w Tucholi należy do dużych emitentów.

Tabela. Inwestycje w dziedzinie zaopatrzenia w wodę i odprowadzania oraz oczyszczania ścieków (bez kanalizacji deszczowej) wykonane w ostatnich latach oraz planowane – wg informacji urzędów gmin

GMINA CEKCYN	
Inwestycje ukończone	<p>1. Rodzaj/ nazwa inwestycji - Budowa kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowościach Lubińsk, Brzozie Lata realizacji inwestycji: lipiec 2009 r.-lipiec 2010 r. Koszt całkowity inwestycji: 1 485 865,50 zł</p> <p>2. Rodzaj/ nazwa inwestycji - Budowa kanalizacji sanitarnej Brzozie, Zielonka Lata realizacji inwestycji: listopad 2011r. – styczeń 2012 r. Koszt całkowity inwestycji: 1 389 624,03 zł</p> <p>3. Rodzaj/ nazwa inwestycji – Sieć wodociągowa Stary Sumin, Zalesie, Łosiny, Kowalskie Błota, Wielkie Kowalskie Błota, Gołąbek, Okiersk, pole namiotowe nad Brdą Lata realizacji inwestycji: czerwiec 2008 r. – grudzień 2008 r. Koszt całkowity inwestycji: 1 040 791,65 zł</p> <p>4. Rodzaj/ nazwa inwestycji - Sieć wodociągowa z przyłączami w miejscowościach Suchom, Lisiny, Ieśniczówka Sarnówek i Ieśniczówka Jelenia Góra Lata realizacji inwestycji: maj 2010 r. - grudzień 2010 r. Koszt całkowity inwestycji: 738 859,90 zł</p> <p>5. Rodzaj/ nazwa inwestycji – Sieć wodociągowa Kruszką i sieć wodociągowa i kanalizacyjna Wielkie Budziska Lata realizacji inwestycji: października 2008 r. - grudzień 2008 r. Koszt całkowity inwestycji: 137 457,05 zł</p> <p>6. Rodzaj/ nazwa inwestycji –Przebudowa sieci wodociągowej (wymiana rur azbestowych) wraz z przyłączami na ul. Dworcowej i Głównej w Cekcynie Lata realizacji inwestycji: maja 2009 r. - wrzesień 2009 r. Koszt całkowity inwestycji: 385 614,20 zł</p> <p>7. Rodzaj/ nazwa inwestycji - Budowa przydomowej oczyszczalni ścieków wraz z przebudową kanalizacji sanitarnej w miejscowości Gołąbek Lata realizacji inwestycji: listopad 2013 r. - grudzień 2013 r. Koszt całkowity inwestycji: - 90 258, 85 zł</p> <p>8. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zdroje Lata realizacji: 2014-2015 Koszt całkowity inwestycji: 1 758.240,88</p> <p>9. Budowa kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w miejscowości Madera, Cekcynek i sieci wodociągowej w miejscowości Huta Lata realizacji: 2014-2015 Koszt całkowity inwestycji: 742.530,45</p>
Przedsięwzięcia będące obecnie w trakcie realizacji	brak tego typu przedsięwzięć
Przedsięwzięcia planowane do realizacji w kolejnych latach	<p>W zakresie zaopatrzenia w wodę, planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w miejscowości Cekcyn – wymiana rur azbestowych (ul. Główna, Wczasowa, Szkolna, Kanałowa) • w miejscowości Błędzim – podłączenie do sieci z terenu gminy Lniano • w miejscowości Piła-Młyn – podłączenie do sieci z terenu gminy Gostycyn <p>W zakresie odprowadzania ścieków, planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kanalizację miejscowości Madera, Cekcynek • realizację sieci w miejscowościach Ludwichowo, Trzeczyny, Zamarte, Wierzchucin • budowę II linii przesyłowej w Rudzkim Moście • budowę sieci kanalizacyjnej wokół Jeziora Wielkiego Cekcyńskiego (miejscowości Knieja, Huta, Między, Kruszką)

	<ul style="list-style-type: none"> realizację przydomowych oczyszczalni ścieków dla terenów nieobjętych systemem kanalizacji ściekowej
Przedsięwzięcia, wobec których nie podjęto dotąd działań projektowych, ale dostrzega się potrzebę realizacji w kolejnych latach	brak tego typu przedsięwzięć
GMINA GOSTYCYN	
Inwestycje ukończone	<p>Budowa kanalizacji sanitarnej w Bagienicy – Kwota całkowita: 924 192,75 zł – rok 2011</p> <p>Budowa kanalizacji sanitarnej w Wielkim Mędromierzu i Łyskowie - Kwota całkowita: 1 830 240 zł – rok 2014</p> <p>Remont i modernizacja ujęcia wody w Pruszczu i przepompowni w Bagienicy – Koszt inwestycji ok 500 000zł – zrealizowano w roku 2008</p>
Przedsięwzięcia będące obecnie w trakcie realizacji	brak tego typu przedsięwzięć
Przedsięwzięcia planowane do realizacji w kolejnych latach	<ol style="list-style-type: none"> Budowa kolektora kanalizacji sanitarnej, łączącego wieś Przyrowa - z kolektorem we wsi Wielki Mędromierz wraz z zastosowaniem nowoczesnych tłoczni ściekowych – przewidywany koszt 2,5 mln złotych Budowa kolektora sanitarnego tłoczego z terenu gminy Gostycyn do systemu kanalizacji sanitarnej Miasta i Gminy Tuchola – przewidywany koszt 4,7 mln złotych Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Gostycynie – przewidywany koszt 0,4 mln złotych Remont sieci wodociągowej wraz z przyłączami we wsi Bagienica oraz budowa nowej linii wodociągowej, omijającej tą wieś z przepompowni wody Bagienica do Kamienicy – przewidywany koszt 80,0 tys. zł Modernizacja sieci wodociągowej w miejscowości Gostycyn ul. Główna wraz z przyłączami- – przewidywany koszt 150,0 tys. zł Modernizacja sieci wodociągowej w miejscowości Pruszc ul. Kościelna wraz z przyłączami - – przewidywany koszt 150,0 tys. zł Budowa sieci wodociągowej z Gostycyna do miejscowości Piła wraz z objęciem jej osiedla tzw. Betlejem i ul. Jeziornej - I etap – przewidywany koszt 800,0 tys. zł Modernizacja SUW w Piła Olga - pełna automatyzacja oraz remontem studni głębinowych nr 1 i 2 - II etap – przewidywany koszt 500,0 tys. zł Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Piła w kierunku Osiedla Nogawica i jezior: Rudzianka i Średniego - III etap – przewidywany koszt 800,0 tys. zł Budowa retencyjnego zbiornika wodnego w miejscowości Kamienica wraz z zastosowaniem pełnej automatyzacji – przewidywany koszt 300,0 tys. zł Budowa, bądź wymiana rurociągu na trasie Wielki Mędromierz-Gostycyn w celu pełnego zabezpieczenie wody w przypadku wystąpienia awarii urządzeń wodociągowych – przewidywany koszt 900,0 tys. zł Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w miejscowości Gostycyn – przewidywany koszt 180 tys. zł Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Łyskowo – przewidywany koszt 200 tys. zł
Przedsięwzięcia, wobec których nie podjęto dotąd działań projektowych, ale dostrzega się potrzebę realizacji w kolejnych latach	brak tego typu przedsięwzięć
GMINA KĘSOWO	
Inwestycje ukończone	<p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Budowa sieci wodociągowej łączącej wieś Tuchółka z wsią Siciny Rok (albo lata) realizacji inwestycji 2008 Koszt całkowity (wartość inwestycji) 225 726,94 złotych</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Piastoszyn i</p>

	<p>Grochowo oraz sieci wodociągowej w miejscowości Piastoszyn Rok (albo lata) realizacji inwestycji 2009 - 2010 Koszt całkowity (wartość inwestycji) 1 146 242,34 złotych</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Obrowo i Sicinki Rok (albo lata) realizacji inwestycji 2009 – 2010 Koszt całkowity (wartość inwestycji) 750 196,84 zł złotych</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Budowa sieci wodociągowej w Tuchółce, przebudowa stacji uzdatniania wody w Piastoszynie i Kęsowie oraz wykonanie studni głębinowej w Piastoszynie Rok (albo lata) realizacji inwestycji 2012 – 2013 Koszt całkowity (wartość inwestycji) 1 781 314,24 zł złotych</p>
Przedsięwzięcia będące obecnie w trakcie realizacji	Brak
Przedsięwzięcia planowane do realizacji w kolejnych latach	<p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Budowa sieci wodociągowej rozdzielczej wraz z przyłączami oraz budową stacji podnoszenia ciśnienia i jej zasilaniem w energię elektryczną we wsi Drożdżenica Rok (albo lata) realizacji inwestycji 2014 – 2015 Koszt całkowity (wartość inwestycji) 806 267,11 zł złotych</p>
Przedsięwzięcia, wobec których nie podjęto dotąd działań projektowych, ale dostrzega się potrzebę realizacji w kolejnych latach	brak tego typu przedsięwzięć
GMINA LUBIEWO	
Inwestycje ukończone	<p>Rodzaj/nazwa inwestycji – Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Sucha Rok (albo lata) realizacji inwestycji - 2008 r. Koszt całkowity (wartość inwestycji) - 1 458 025,00 zł</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji – Budowa sieci wodociągowej w m. Brukniewo i wyb. Lubiewo Rok (albo lata) realizacji inwestycji - 2008 r. Koszt całkowity (wartość inwestycji) - 730 801,00 zł</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Budowa kanalizacji sanitarnej z przyłączami i przepompowniami ścieków w m. Minikowo, Klonowo, Sucha i Cierplewo – obiekt Minikowo Rok (albo lata) realizacji inwestycji - 2008 r. Koszt całkowity (wartość inwestycji) - 913 540,485 zł</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Bysławiu Rok (albo lata) realizacji inwestycji - 2009-2010 r. Koszt całkowity (wartość inwestycji) - 4 381 219,10 zł</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Sucha Rok (albo lata) realizacji inwestycji - 2010 r. Koszt całkowity (wartość inwestycji) - 2 204 937,53 zł</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji – Poprawa infrastruktury technicznej poprzez przebudowę stacji uzdatniania wody w miejscowości Sucha Rok (albo lata) realizacji inwestycji - 2010 r. Koszt całkowity (wartość inwestycji) - 329 209,91 zł</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Lubiewo Rok (albo lata) realizacji inwestycji - 2012 r.</p>

	<p>Koszt całkowity (wartość inwestycji) - 1 083 490,52 zł</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Wykonanie sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią ścieków w miejscowościach Zamrzenica i Minikowo wyb.</p> <p>Rok (albo lata) realizacji inwestycji - 2012 r.</p> <p>Koszt całkowity (wartość inwestycji) - 1 309 068,23 zł</p>
Przedsięwzięcia będące obecnie w trakcie realizacji	Brak
Przedsięwzięcia planowane do realizacji w kolejnych latach	<p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Lubiewo</p> <p>Przewidywany okres realizacji - 2014 -2015r.</p> <p>Przewidywany koszt (wartość inwestycji) - 1 363 969,86 zł</p>
Przedsięwzięcia, wobec których nie podjęto dotąd działań projektowych, ale dostrzega się potrzebę realizacji w kolejnych latach	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa i remont stacji uzdatniania wody w miejscowości Lubiewo i Sucha. 2. Kapitałny remont ze zmianą technologii i rozbudową stacji uzdatniania wody w miejscowości Bysław. 3. Budowa sieci wodociągowej „spinającej” sieć stacji Bysław - Lubiewo oraz Lubiewo-Sucha. 4. Wymiana sieci wodociągowej azbestowej na PCV w miejscowości Bysław. 5. Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Bysław o obiekty: gospodarczo-garażowe i socjalno-administracyjne. 6. Modernizacja i remont przepompowni ścieków w miejscowościach: Lubiewo, Klonowo, Bysławek, Minikowo, Bysław. 7. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla terenów nieobjętych systemem kanalizacji ściekowej.
GMINA ŚLIWICE	
Inwestycje ukończone	<p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Budowa sieci wodociągowej na ul. Ks. Sychowskiego w Śliwicach</p> <p>Rok (albo lata) realizacji inwestycji - 2009 r.</p> <p>Koszt całkowity (wartość inwestycji) – 50 000,00 zł</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Budowa sieci wodociągowej do Sarniej Góry</p> <p>Rok (albo lata) realizacji inwestycji - 2009 r.</p> <p>Koszt całkowity (wartość inwestycji) – 7 000,00 zł</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej w Kręgu</p> <p>Rok (albo lata) realizacji inwestycji - 2010 r.</p> <p>Koszt całkowity (wartość inwestycji) – 1 431 995,00 zł</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Przebudowa i rozbudowa gminnej oczyszczalni ścieków – etap I wraz z budową kanalizacji sanitarnej na ulicy Czerskiej w Śliwicach</p> <p>Rok (albo lata) realizacji inwestycji - 2010 r.</p> <p>Koszt całkowity (wartość inwestycji) – 2 132 978,22 zł</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej z przyłączami do wsi Okoniny Nadjeziorne i Lińsk Wybudowania, Główka – etap I</p> <p>Rok (albo lata) realizacji inwestycji - 2013 r.</p> <p>Koszt całkowity (wartość inwestycji) - 1 645 008,18zł</p> <p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Śliwicach etap II oraz budowa sieci wodociągowej z przyłączeniami w Śliwicach – Wybudowania i Lińsk – Wybudowania</p> <p>Rok (albo lata) realizacji inwestycji – 2014-2015 r.</p> <p>Koszt całkowity (wartość inwestycji) - 3 300 000,00 zł</p>
Przedsięwzięcia będące obecnie w trakcie realizacji	<p>Rodzaj/nazwa inwestycji - Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w Okoninach</p> <p>Rok (albo lata) realizacji inwestycji – 2015 r.</p>

	Koszt całkowity (wartość inwestycji) - 700 000,00 zł
Przedsięwzięcia planowane do realizacji w kolejnych latach	<p>Gmina w najbliższych latach planuje przebudowę i rozbudowę stacji uzdatniania wody oraz budowę sieci wodociągowej na nowych osiedlach mieszkaniowych w Śliwicach.</p> <p>W kolejnym etapie planuje budowę sieci kanalizacyjnej wraz z przyłączami do miejscowości Łąski Piec oraz budowę sieci kanalizacyjnej na nowych osiedlach mieszkaniowych w Śliwicach.</p>
Przedsięwzięcia, wobec których nie podjęto dotąd działań projektowych, ale dostrzega się potrzebę realizacji w kolejnych latach	gmina ma przygotowane projekty dla planowanych inwestycji
GMINA TUCHOLA	
Inwestycje ukończone	<p>Budowa kanalizacji sanitarnej na ODJ Rudzki Most I i II – lata: 2008-2009, koszt całkowity (zł): 2.082.000</p> <p>Budowa wodociągu Plaskasz – Wymysłowo – lata: 2009-2010, koszt całkowity (zł): 323.918</p> <p>Budowa wodociągu na ODJ Rudzki Most – ul. Wydmowa – rok 2009, koszt całkowity (zł): 32.500</p> <p>Budowa kanalizacji sanitarnej do budynków socjalnych – rok 2009, koszt całkowity (zł): 61.000</p> <p>Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej we wsi Legbąd (budowa kanalizacji sanitarnej W. Komorza- Legbąd, wodociągu i kanalizacji deszczowej w Legbądzie) etap I. – rok 2010, koszt całkowity (zł): 2.381.227</p> <p>Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej we wsi Legbąd i Brody etap II oraz budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami na trasie Nowe Żalno – Lubierzyn – rok 2011, koszt całkowity (zł): 643.897,43</p> <p>Budowa sieci wodociągowej w m. Nadolna Karczma, Gmina Tuchola – rok 2012, koszt całkowity (zł): 354 094,64</p> <p>Budowa kanalizacji sanitarnej dla osiedla Rudzki Most 2, 4, 6 – rok 2012, koszt całkowity (zł): 43 574,46</p> <p>Budowa wodociągu i kanalizacji do osiedla domów jednorodzinnych na osiedlu Kopernika wraz z dokumentacją – rok 2014, koszt całkowity (zł): 197.347,76</p>
Przedsięwzięcia będące obecnie w trakcie realizacji	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Nowa Tuchola – koszt całkowity 200.000 zł
Przedsięwzięcia planowane do realizacji w kolejnych latach	<p><u>Gmina Tuchola:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – budowa wodociągu w m. Raciąski Młyn; – budowa wodociągu na osiedlach domów jednorodzinnych Kopernika i Rudzki Most II w Tucholi. <p>Powyższe inwestycje w latach 2016-2020 r. w zależności od pozyskanych środków zewnętrznych.</p> <p><u>Przedsiębiorstwo Komunalne w Tucholi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – rozbudowa sieci wodociągowej w ul. Starodworcowej w Tucholi; – rozbudowa sieci wodociągowej w rejonie ulic Mickiewicza i aleja 700-lecia w Tucholi. <p>Powyższe inwestycje planowane są na lata 2015-2017.</p> <p><u>Gmina Tuchola:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Legbąd i Brody; – budowa kanalizacji w m. Przy Szosie Bydgoskiej; – budowa kanalizacji w m. Mały Mędromierz; – budowa kanalizacji w m. Jesionowo; – budowa kanalizacji w m. Raciąski Młyn; – budowa kanalizacji sanitarnej na osiedlu domów jednorodzinnych Kopernika w Tucholi; – budowa kanalizacji sanitarnej w m. Nowa Tuchola; – budowa kanalizacji sanitarnej w m. Słupy; – budowa kanalizacji w ul. Janta-Półczyńskiego w Tucholi.

	<p>Powyższe inwestycje w latach 2016-2020 r. w zależności od pozyskanych środków zewnętrznych, z wyjątkiem kanalizacji sanitarnej w m. Nowa Tuchola przewidzianej do realizacji w 2015 r.</p> <p><u>Przedsiębiorstwo Komunalne w Tucholi:</u></p> <p>– budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Czarna Droga, Główna i Rybacka w Tucholi. Powyższe inwestycje planowane są na lata 2015-2017.</p>
Przedsięwzięcia, wobec których nie podjęto dotąd działań projektowych, ale dostrzega się potrzebę realizacji w kolejnych latach	brak tego typu przedsięwzięć

Tabela. Szczegółowe informacje o inwestycjach planowanych w gminie Cekcyn (wg danych Urzędu Gminy w Cekcynie)

Plan inwestycji wodociągowych

Lp.	MIEJSCOWOŚĆ	ZAAWANSOWANIE INWESTYCJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	UWAGI
1.	Huta	<ul style="list-style-type: none"> Pozwolenie na budowę Złożony wniosek o dofinansowanie w ramach PROW 	150.000 zł	<ul style="list-style-type: none"> Środki własne udział mieszkańców PROW 2007-2013 WFOŚiGW 	<ul style="list-style-type: none"> Docelowo możliwość podłączenia działek letniskowych
2.	Cekcyn – wymiana rur azbestowych (ul. Główna, Wczasowa, Szkolna, Kanałowa)	<ul style="list-style-type: none"> Brak projektu 	1.500.000 zł	<ul style="list-style-type: none"> Środki własne fundusze zewnętrzne WFOŚiGW 	<ul style="list-style-type: none"> Inwestycje najlepiej prowadzić łącznie z przebudową dróg powiatowych
3.	Błądzim	<ul style="list-style-type: none"> Brak projektu 	500.000 zł	<ul style="list-style-type: none"> Środki własne udział mieszkańców fundusze zewnętrzne WFOŚiGW 	<ul style="list-style-type: none"> Podłączenia najlepiej wykonać z sieci Gminy Lniano
4.	Inne sieci wodociągowe (uzbrojenie działek)	<ul style="list-style-type: none"> Brak projektu 	300.000 zł	<ul style="list-style-type: none"> Środki własne fundusze zewnętrzne WFOŚiGW 	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja w ramach posiadanych środków finansowych lub w ramach rocznych programów inwestycji w sieć przez przedsiębiorstwo eksploatujące sieć wodociągową

Plan inwestycji kanalizacyjnych – do realizacji w podanej kolejności. Wykonanie uzależnione od możliwości pozyskania dofinansowania zewnętrznego.

Lp.	NAZWA ZADANIA (MIEJSCOWOŚĆ)	ZAAWANSOWANIE INWESTYCJI	WARTOŚĆ SZACUNKOWA	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	UWAGI
1.	Ludwichowo - Trzebciny	<ul style="list-style-type: none"> Brak projektu 	4.000.000 zł	<ul style="list-style-type: none"> Środki własne udział mieszkańców fundusze zewnętrzne 	<ul style="list-style-type: none"> budowa uzasadniona bliskością jezior
2.	Zamarte	<ul style="list-style-type: none"> Brak projektu 	200.000 zł	<ul style="list-style-type: none"> Środki własne udział mieszkańców fundusze zewnętrzne 	<ul style="list-style-type: none"> uksztaltowanie terenu utrudnia budowę przydomowej oczyszczalni ścieków
3.	Budowa II linii	<ul style="list-style-type: none"> Brak projektu 	2.000.000 zł	<ul style="list-style-type: none"> Środki własne 	<ul style="list-style-type: none"> Inwestycja konieczna dla

	przesyłowej do oczyszczalni w Rudzkim Moście			<ul style="list-style-type: none"> • fundusze zewnętrzne 	dalszej rozbudowy sieci kanalizacyjnej
4.	Wierzchucin	<ul style="list-style-type: none"> • Brak projektu 	600.000 zł	<ul style="list-style-type: none"> • Środki własne • udział mieszkańców • fundusze zewnętrzne 	<ul style="list-style-type: none"> • Konieczne jest uzgodnienie przejścia pod torami
5.	Budowa sieci kanalizacji wokół Jeziora Wielkiego Cekcyńskiego (Knieja, Huta, Miały, Kruszka)	<ul style="list-style-type: none"> • Brak projektu 	10.000.000 zł	<ul style="list-style-type: none"> • Środki własne • udział mieszkańców • fundusze zewnętrzne 	<ul style="list-style-type: none"> • Inwestycja szczególnie istotna dla ochrony czystości Jeziora Wielkiego Cekcyńskiego • tereny rozwoju budownictwa mieszkalnego i letniskowego
6.	Inne sieci kanalizacyjne – uzbrojenie działek mieszkalnych i letniskowych	<ul style="list-style-type: none"> • Brak projektu 	2.000.000 zł	<ul style="list-style-type: none"> • Środki własne • fundusze zewnętrzne • WFOŚiGW 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja w ramach możliwości finansowych gminy oraz potrzeb rozwoju szczególnie budownictwa mieszkaniowego
7.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	<ul style="list-style-type: none"> • Brak projektu 	4.500.000 zł	<ul style="list-style-type: none"> • Środki własne • udział mieszkańców • WFOŚiGW 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja częściowo w ramach „Gminnego programu dofinansowania budowy przydomowych oczyszczalni ścieków”.

Tabela. Udział ludności powiatów województwa obsługiwanej za pomocą sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

Powiat	Udział ludności obsługiwanej przez sieć wodociągową										
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	%										
aleksandrowski	89,1	89,2	89,2	89,3	89,8	89,9	90	90	90,2	90,4	90,6
brodnicki	84,3	84,5	85	85,4	85,8	85,9	86,1	86,2	86,4	86,8	87,1
bydgoski	81,6	82,2	82,6	83,4	83,9	84,3	84,8	85	85,5	86	86,5
chełmiński	85,2	85,2	85,4	86,6	86,9	87	87,3	87,5	87,6	87,9	88,1
golubsko-dobrzyński	85,7	86	86,5	87,2	88,1	88,2	88,4	88,6	88,7	88,8	89
grudziądzki	72,9	73,7	73,7	73,9	75,9	75,8	79,9	80,2	80,1	80,2	80,3
inowrocławski	92,8	92,9	93	93,4	93,5	93,7	93,9	94,1	94,2	94,2	94,2
lipnowski	78,7	79	79,7	80,7	81,2	81,9	82,6	82,8	83,3	83,5	83,7
mogileński	92	92	92,1	92,9	93,1	93,2	93,2	93,2	93,3	93,3	93,4
nakielski	84,9	85,2	85,6	85,9	86,1	86,3	86,5	86,6	86,9	87,1	87,3
radziejowski	86,3	86,6	87,1	87,1	87,6	87,8	88,1	88,2	88,4	88,5	88,7
rypiński	83,4	83,5	83,6	84,2	85	85,2	85,4	85,7	85,9	86,3	86,7
sępoleński	77,1	77,2	77,3	77,4	77,7	77,9	78,5	78,9	79,4	79,7	80,5
świecki	84,7	84,9	85,1	85,6	85,8	86	86	87,3	87,6	87,7	88,3
toruński	83,9	84,3	84,8	85	85,2	85,5	85,7	85,9	86,1	86,4	86,9
tucholski	78,8	79,4	80,1	80,7	81,6	82,2	82,4	82,7	82,7	82,7	82,7
wąbrzeski	85,9	85,9	85,9	85,9	86,3	86,7	86,9	87,4	87,6	87,9	88,1
włocławski	82,1	82,6	83,4	83,8	84,3	84,7	84,9	85,1	85,3	85,6	85,7
żniński	89,4	89,7	89,7	89,9	90	90,1	90,2	90,3	90,4	90,4	90,7
m.Bydgoszcz	96,5	96,5	96,6	96,6	96,6	96,6	96,7	96,7	96,7	96,8	96,8
m.Grudziądz	95,1	95,1	95,2	95,3	95,4	95,5	95,5	95,5	95,5	95,6	95,7
m.Toruń	94,1	94,1	94,2	94,3	94,3	94,5	94,6	94,7	94,8	94,8	94,9
m.Włocławek	96,7	96,7	96,8	96,8	96,8	96,9	96,9	96,9	96,9	96,9	96,9
lokata tucholskiego na tle 19 powiatów ziemskich	16	16	16	16	16	13	13	13	14	12	14
Powiat	Udział ludności obsługiwanej przez sieć kanalizacyjną										
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	%										
aleksandrowski	32,1	32,9	34,7	39,1	39,7	39,8	40,3	40,8	40,9	41,7	43,6
brodnicki	47,9	48,5	49,4	51,2	51,8	51,8	52,2	52,6	52,9	54	54,9
bydgoski	40,3	41,4	42,3	43,1	44,5	45,6	46,5	47,3	48,3	50,2	50,8
chełmiński	46,2	46,7	47	47,2	47,9	48,4	48,4	48,6	49,2	50,8	51,8
golubsko-dobrzyński	41	41,4	46,2	50	50,1	50,4	50,9	54	55,1	56,4	56,9
grudziądzki	28,9	31,3	31,4	31,9	32,1	32,1	32,1	32,1	32,4	32,7	32,8
inowrocławski	63,9	64,3	64,5	65,5	65,9	66,4	66,5	67	67,3	67,9	67,5
lipnowski	26,2	26,4	27,3	27,7	28	29	29,5	29,6	29,7	30,1	30,4
mogileński	39,7	40,7	42,1	45,1	46,7	47,7	47,7	47,6	49	50,9	51,1
nakielski	40,9	42	42,5	42,9	43,5	44,2	44,5	44,8	45,5	46,6	47
radziejowski	21,6	22,6	23,1	25,8	27,5	28,7	29,5	29,6	30,6	32,6	33,1
rypiński	34,5	36,9	38,2	39,3	41,3	42,4	42,5	43,1	43,3	44,5	45,1
sępoleński	30,8	33,9	35,2	37,9	38,8	39,1	39,4	41	43	46,2	47,1
świecki	45,7	48,9	50,8	52,3	53,2	54,7	54,9	56,2	57,6	59	59,3
toruński	33,7	34,7	37,1	37,5	38,6	39,4	39,8	40	40,6	43,3	46,4
tucholski	43,8	47,1	50,6	53,4	55,1	55,4	56,3	56,7	57,4	59	59,3
wąbrzeski	48,2	48,7	48,9	49,1	49,3	50,8	50,9	51,1	51,8	52,1	53,1
włocławski	19,7	23,1	23,7	24,7	25,3	27,8	28,1	28,7	30	32,1	32,6
żniński	47,5	48	48,4	49	50,2	50,6	51	51,5	52,8	54,2	54,4
m.Bydgoszcz	88,7	88,7	88,9	89,1	89,2	89,4	90	90,9	91,2	91,6	91,8
m.Grudziądz	90,4	90,4	90,4	90,5	90,6	90,7	90,8	90,8	90,9	91	91,1
m.Toruń	85	85	85,2	85,3	87,3	87,3	89,2	92,4	92,5	92,6	92,6
m.Włocławek	88,4	88,4	88,5	88,5	88,5	88,6	91	91,6	91,7	92,1	92,2
lokata tucholskiego na tle 19 powiatów ziemskich	7	6	3	2	2	2	2	2	3	2	2

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

Tabela. Udział ludności obszarów wiejskich powiatu tucholskiego obsługiwanej za pomocą sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

Jednostka	Udział ludności obsługiwanej przez sieć wodociągową										
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	%										
Cekcyn	54,9	56,6	58,9	61,7	65,4	91,1	91,8	91,9	92	92,3	92,4
Gostycyn	95,1	95,4	95,5	95,6	95,8	95,8	95,8	95,8	95,8	95,8	95,6
Kęsowo	87,4	87,4	87,4	87,4	87,4	87,4	87,4	87,4	87,4	89,7	89,7
Lubiewo	75,6	75,8	75,8	77,4	77,9	78,4	78,4	79,8	79,8	81	81,3
Śliwice	58,4	61,6	63,6	63,7	66,3	66,6	67,3	68	68,3	69,1	69,5
o.w.Tuchola	69,4	69,5	70,1	70,4	70,4	70,5	70,8	70,9	71,1	71,9	72,1
<i>lokata wśród 127</i>											
Cekcyn	121	122	120	119	116	16	14	15	15	15	15
Gostycyn	5	3	4	3	3	3	3	3	3	4	4
Kęsowo	26	29	30	31	34	38	40	40	43	27	28
Lubiewo	84	84	86	79	81	83	84	80	81	79	79
Śliwice	118	116	113	114	114	116	116	116	116	116	116
o.w.Tuchola	99	101	101	105	107	109	110	113	113	111	112
Jednostka	Udział ludności obsługiwanej przez sieć kanalizacyjną										
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	%										
Cekcyn	16,8	21,5	34,2	34,2	40,8	41,2	42,1	42,9	43,3	44,2	44,5
Gostycyn	42,7	48,4	51,5	52,8	53,9	54,1	54,6	54,6	54,6	56,7	56,9
Kęsowo	20,8	20,8	31,7	54,8	54,8	54,8	54,8	55	55	56,4	56,4
Lubiewo	26	27,2	29,1	29,1	30,6	31,9	35,2	36	36	36,9	38,6
Śliwice	33	39,5	39,5	39,6	39,6	39,6	42,5	42,8	42,9	45	45,2
o.w.Tuchola	26,8	35,2	35,2	39,4	42,5	43,5	43,7	43,8	49,3	54,4	54,5
<i>lokata wśród 127</i>											
Cekcyn	60	49	27	30	18	20	20	23	25	28	29
Gostycyn	5	3	3	5	6	7	7	7	7	5	6
Kęsowo	42	52	29	3	4	4	6	6	6	6	10
Lubiewo	35	38	37	40	38	41	37	37	39	41	36
Śliwice	18	10	14	17	20	22	19	24	26	26	27
o.w.Tuchola	32	18	23	18	16	18	18	22	13	10	12

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

Tabela. Udział ludności miasta Tuchola obsługiwanej za pomocą sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

	Udział ludności obsługiwanej przez sieć wodociągową										
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	%										
Tuchola	94,2	94,2	94,3	94,4	94,5	94,5	94,5	94,6	94,6	94,7	94,7
<i>lokata wśród 52</i>	35	35	35	36	36	36	37	36	37	36	37
	Udział ludności obsługiwanej przez sieć kanalizacyjną										
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	%										
Tuchola	82,9	83	83,4	83,6	83,8	84,1	84,1	84,2	84,2	84,5	84,6
<i>lokata wśród 52</i>	16	16	17	19	20	20	20	20	20	21	21

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl)

Wnioski

1. Stan rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej ma kluczowe znaczenie dla trzech aspektów:

- ochrony środowiska – zwłaszcza zasobów wodnych,
- jakości życia mieszkańców – poprzez zapewnienie warunków zamieszkania adekwatnych dla poziomu rozwoju cywilizacyjnego początku XXI wieku,
- atrakcyjności inwestycyjnej – stan podstawowej infrastruktury technicznej jest bardzo ważny dla większości rodzajów działalności gospodarczych, ale dla niektórych dostęp do sieci – tak wodociągowej, jak i kanalizacyjnej, jest niezbędny. Szereg działalności gospodarczych ma charakter wodochłonny – w procesie technologicznym zużywają duże ilości wody, a niekiedy wytwarzają także duże ilości ścieków. Dostęp do sieci jest tu więc warunkiem niezbędnym, aby daną lokalizację w ogóle rozpatrywać w procesie lokalizacji przedsięwzięcia.

W przypadku powiatu tucholskiego drugi i trzeci aspekt są tak samo ważne, jak we wszystkich innych powiatach, ale pierwszy ma znaczenie fundamentalne, gdyż wiąże się z oddziaływaniem na walory będące główną przewagą powiatu nad innymi obszarami – czyli bardzo wysokiej jakości środowisko przyrodnicze. Stan i walory środowiska nie tylko świadczą o unikatowości powiatu, ale też są podstawą rozwoju działalności turystycznych, które w niektórych częściach powiatu są postrzegane jako istotne dla kształtowania bazy ekonomicznej gmin i ludności.

2. Zazwyczaj uważa się, że realizacja przedsięwzięć z zakresu lokalnej infrastruktury technicznej, jest bardzo dobrym polem dla współpracy sąsiednich samorządów. Jeśli więc na poziomie strategii rozwoju dla obszaru powiatu poszukuje się obszarów współpracy i integracji, to jako jedna z najczęściej wskazywanych sfer, wymieniana jest infrastruktura zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków. Należy jednak zauważyć, że często lokalne warunki mają tak duży wpływ na kształtowanie lub ograniczanie możliwości tego typu współpracy, że w większym stopniu jej obecność lub jej brak jest skutkiem właśnie tych uwarunkowań, a nie woli współpracy (lub jej braku) wśród samorządów sąsiednich gmin. Należy zauważyć nietypowe uwarunkowania typowe dla obszaru powiatu – przede wszystkim gminy są w większości dosyć duże, w większości silnie zalesione, w większości charakteryzują się specyficznym stanem rozwoju osadnictwa – to znaczy rozproszeniem zabudowy na wiele miejscowości, przy dużym udziale koncentracji zaludnienia w niewielkiej liczbie dużych wsi. Są to czynniki, które mogą ograniczać możliwości współpracy, lub czynić ją bezzasadną ekonomicznie – w takich warunkach rozwój sieci wymaga rozwijania niewspółmiernie długich połączeń. Obecnie na terenie powiatu obserwuje się współpracę trzech gmin (Tuchola, Cekcyn, Kęsowo) w zakresie odprowadzania ścieków do jednej oczyszczalni. Gmina Gostycyn w zakresie gospodarki ściekowej współpracuje z gminą Koronowo, a gmina Śliwice – z gminą Czersk (zamierza także współpracować z gminą Osie). Lokalnie ma miejsce współpraca w zakresie zaopatrywania przygranicznych miejscowości w wodę z wodociągów sąsiednich gmin. W praktyce możliwości współpracy wewnątrzpowiatowej, służącej racjonalizacji funkcjonowania usług publicznych w sferze zaopatrzenia w wodę i gospodarki ściekowej na większą skalę, zostały już wyczerpane lub będą realizowane tylko niewielkie wspólne projekty dotyczące terenów przygranicznych (w dużym stopniu – z gminami spoza powiatu). Gminy notują wciąż duże potrzeby – ale powinny być one zaspokajane przez działania „samodzielne”, a ewentualna współpraca powinna wynikać z faktycznych sprzyjających uwarunkowań - poszukiwanie „za wszelką cenę” współpracy wewnątrzpowiatowej mogłoby wiązać się z niewspółmiernym podnoszeniem kosztów i komplikowaniem rozwiązań technicznych.

3. Analiza obecnego stanu rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wskazuje na wciąż duże potrzeby notowane w większości obszaru powiatu. Podkreślić należy, że zaopatrzenie w wodę z wodociągu komunalnego należy traktować jako dobro, które powinno być absolutnie powszechnie dostępne. Nawet duże rozproszenie osadnictwa nie może być tu usprawiedliwieniem dla zaniedbywania tej sfery usług publicznych. Paradoksalnie - mniejsze są potrzeby w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej. W tej dziedzinie nie dąży się do objęcia wszystkich mieszkańców dostępem do sieci kanalizacyjnej, a do osiągnięcia poziomu uzasadnionego ekonomicznie, wyznaczanego przez granice aglomeracji kanalizacyjnych. W przypadku pozostałej zabudowy dopuszcza się stosowanie oczyszczalni przydomowych lub szczelnych okresowo opróżnianych zbiorników. Nie można więc wyznaczyć uniwersalnego wskaźnika docelowego stopnia dostępności mieszkańców do sieci – jest on określany indywidualnie dla każdej z gmin.

Tabela. Podstawowe dane o zmianach stanu rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie powiatu tucholskiego (wszystkie dane wg Głównego Urzędu Statystycznego – www.stat.gov.pl)

Jednostka terytorialna	długość czynnej sieci rozdzielczej (km)																	
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Powiat tucholski	387,7	404,1	429,3	466,3	485,7	442,9	538,1	552,5	574,1	607,3	646,3	681,7	691,3	732	733,6	746,1	846,8	849,4
Cekcyn	31	34,5	54,3	65,9	77,4	5,6	78,5	87,7	94,7	103,9	123,1	142,4	138,7	165,9	165,9	175,9	203	203,1
Gostycyn	90,8	95	77,6	90,2	93	95,8	95,8	95,8	95,8	95,8	95,8	95,8	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5
Kęsowo	78,3	78,3	77,7	77,7	77,7	77,7	77,7	77,7	77,7	77,7	77,7	77,7	77,7	77,7	77,7	77,7	143,4	138,2
Lubiewo	70,9	77,2	87,9	95,9	100,9	120,4	123,9	129,1	129,3	130	149,7	149,7	149,7	163,2	163,5	163,3	163,9	168,3
Śliwice	33,2	35,7	40,2	41,8	41,8	41,8	41,8	41,8	52,6	61,9	61,9	77,8	78,4	78,4	78,4	78,4	81,8	81,8
gm.Tuchola	83,5	83,4	91,6	94,8	94,9	101,6	120,4	120,4	124	138	138,1	138,3	147,3	147,3	148,6	151,3	155,2	158,5
m.Tuchola	65,6	65,5	73,7	76,9	77	77,7	82,3	82,3	85,9	86,6	86,7	86,9	95,9	95,9	97,2	99,9	100,5	101
o.w.Tuchola	17,9	17,9	17,9	17,9	17,9	23,9	38,1	38,1	38,1	51,4	51,4	51,4	51,4	51,4	51,4	51,4	54,7	57,5
Jednostka terytorialna	połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt)																	
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Powiat tucholski	5805	6036	6260	6570	6741	6346	7416	7697	7989	8264	8583	8982	8550	8785	8969	9026	9556	9616
Cekcyn	615	643	762	861	941	51	993	1070	1139	1232	1371	1549	1531	1689	1709	1734	1806	1832
Gostycyn	874	964	886	1045	1076	1143	1178	1212	1292	1322	1359	1407	916	925	925	925	931	895
Kęsowo	634	634	627	623	623	623	623	742	731	731	731	731	731	733	736	736	942	942
Lubiewo	772	828	914	951	982	1145	1184	1212	1223	1223	1329	1364	1395	1388	1495	1495	1587	1609
Śliwice	695	721	776	769	776	793	803	803	921	1002	1007	1118	1135	1167	1200	1216	1258	1278
gm.Tuchola	2215	2246	2295	2321	2343	2591	2635	2658	2683	2754	2786	2813	2842	2883	2904	2920	3032	3060
m.Tuchola	1809	1837	1882	1908	1924	1958	1966	1986	2008	2044	2067	2094	2116	2143	2157	2163	2228	2244
o.w.Tuchola	406	409	413	413	419	633	669	672	675	710	719	719	726	740	747	757	804	816
Jednostka terytorialna	woda dostarczona gospodarstwom domowym (dm3)																	
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Powiat tucholski	1239,2	1252,6	1011	1121,3	1018,5	955	1160,9	1124,5	1079,3	1052,3	1143,1	1213,3	1271,4	1293,6	1263,9	1302,7	1365,8	1328,2
Cekcyn	71,5	58,9	60,7	59,3	82	4,4	101,2	104,3	112,5	103,6	136	146	149,6	169,1	169,9	180,7	185,2	164,7
Gostycyn	244	269,5	80,2	123,9	133,5	137,2	130,7	136,7	148,8	136	140,8	148,2	186,6	186,1	178,8	190,6	174,1	169,3
Kęsowo	246,4	237,4	189,7	243,8	102,2	100,7	108,6	86,2	96,3	104,8	146	169	171,9	126,7	128,1	128	179,5	188,1
Lubiewo	69,2	84,5	81,2	89,6	106	97,8	115,8	119,1	122,8	128,6	115,2	133,6	138,8	148	133,4	142,4	161,8	139,3
Śliwice	85,4	107,7	124,8	116,6	93,8	109,4	103,2	74,4	94,9	86,9	102	108,7	122,7	144,9	141,1	140,3	144,4	142,2
gm.Tuchola	522,7	494,6	474,4	488,1	501	505,5	601,4	603,8	504	492,4	503,1	507,8	501,8	518,8	512,6	520,7	520,8	524,6
m.Tuchola	469,4	442,9	427,1	440,6	452,7	418,8	510	510,6	436,2	431,5	438,4	441	413,9	447,7	443,7	450,2	449,7	448
o.w.Tuchola	53,3	51,7	47,3	47,5	48,3	86,7	91,4	93,2	67,8	60,9	64,7	66,8	87,9	71,1	68,9	70,5	71,1	76,6

Jednostka terytorialna	ludność korzystająca z sieci wodociągowej (osoby)																	
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Powiat tucholski	-	-	-	-	-	-	-	37088	37415	37752	38137	38591	40305	40618	40821	41292	41619	41790
Cekcyn	-	-	-	-	-	-	-	3519	3619	3769	3968	4243	5914	6016	6029	6068	6095	6172
Gostycyn	-	-	-	-	-	-	-	4988	4963	4951	4966	4951	4962	4987	4969	5042	5049	5035
Kęsowo	-	-	-	-	-	-	-	3872	3855	3846	3815	3832	3849	3853	3861	3924	4026	4033
Lubiewo	-	-	-	-	-	-	-	4245	4283	4282	4430	4444	4496	4552	4615	4663	4730	4758
Śliwice	-	-	-	-	-	-	-	3130	3327	3447	3461	3621	3634	3676	3700	3821	3858	3883
gm.Tuchola	-	-	-	-	-	-	-	17334	17368	17457	17497	17500	17450	17534	17647	17774	17861	17909
m.Tuchola	-	-	-	-	-	-	-	13101	13132	13184	13195	13185	13082	13131	13189	13256	13269	13248
o.w.Tuchola	-	-	-	-	-	-	-	4233	4236	4273	4302	4315	4368	4403	4458	4518	4592	4661

Jednostka terytorialna	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)																	
Powiat tucholski	56,3	60,7	80,7	74,3	91,1	109,2	154,4	195,6	279,2	310,2	314,9	339,6	346,6	358,7	366,8	375,9	404,3	415,2
Cekcyn	0,8	0,8	0,8	0,8	3,5	0	16,5	21	31,1	52,6	52,6	64,8	64,8	65,2	65,2	73,9	81,9	81,9
Gostycyn	8	10,1	22	11	11	16,5	18	30,4	44,8	50	50	50	50	50	50	50	53,9	53,9
Kęsowo	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	18,3	56,4	58,1	58,1	58,1	58,1	58,1	58,1	58,1	58,1	63,9
Lubiewo	0	0	0	2	5,9	11	16,8	18,4	21,6	23,8	24,2	29,4	29,4	36,5	36,2	36,2	44,8	49,6
Śliwice	1,9	1,9	5,7	7,8	9,7	12,1	14,4	16,9	25,8	25,8	25,8	25,8	25,8	30,4	30,4	30,4	37,9	37,9
gm. Tuchola	43,5	45,8	50,1	50,6	58,9	67,5	86,6	90,6	99,5	99,9	104,2	111,5	118,5	118,5	126,9	127,3	127,7	128
m.Tuchola	43,5	45,8	50,1	50,6	58,9	62,3	63,3	63,6	64,1	64,5	65	65,8	71,6	71,6	80	80,4	80,8	81,1
o.w.Tuchola	0	0	0	0	0	5,2	23,3	27	35,4	35,4	39,2	45,7	46,9	46,9	46,9	46,9	46,9	46,9
Jednostka terytorialna	połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)																	
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Powiat tucholski	1832	1920	2151	2252	2620	2940	3453	4022	4692	5314	5838	6205	6377	6582	6663	6845	7115	7187
Cekcyn	8	8	8	8	130	0	277	430	534	831	831	1019	1029	1058	1084	1099	1113	1122
Gostycyn	218	255	293	306	315	343	380	426	566	649	686	720	728	742	742	742	810	814
Kęsowo	22	22	22	22	22	22	22	137	182	333	701	701	701	701	705	705	740	740
Lubiewo	0	0	0	33	162	283	345	464	492	532	532	564	593	667	688	688	709	748
Śliwice	37	37	130	173	269	360	418	529	677	677	680	680	681	757	764	767	825	830
gm. Tuchola	1547	1598	1698	1710	1722	1932	2011	2036	2241	2292	2408	2521	2645	2657	2680	2844	2918	2933
m.Tuchola	1547	1598	1698	1710	1722	1828	1857	1881	1906	1957	1971	2003	2099	2106	2124	2127	2194	2204
o.w.Tuchola	0	0	0	0	0	104	154	155	335	335	437	518	546	551	556	717	724	729

Jednostka terytorialna	ścieki odprowadzone (dam3)																	
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Powiat tucholski	-	835,9	798,1	676,8	678	666	794,8	785,1	815,2	830,6	862,2	886,8	932,2	955,2	989,7	1039	1030	1086
Cekcyn	-	6,7	9	7	7	0	54	50,9	62,9	71,4	79,4	88,2	101,6	109,5	110	128	113	139
Gostycyn	-	75,3	71,1	74,3	71,5	78,2	76	70,4	79,6	93,2	100,8	102,4	104,4	104,9	129,9	110	121	125
Kęsowo	-	24,5	24,5	24,5	24	22	17	51,8	74,4	47,1	60,1	70	71	75	73,2	93	83	87
Lubiewo	-	0	0	8	9	17	26	37	41,2	40,2	44,4	48,7	57,6	67,6	62	73	71	82
Śliwice	-	7,9	13,5	17,6	27,9	39,5	61,3	77,5	67,3	79,6	78,1	81	85,3	83,6	86	84	95	92
gm. Tuchola	-	721,5	680	545,4	538,6	509,3	560,5	497,5	489,8	499,1	499,4	496,5	512,3	514,6	528,6	551	547	561
m.Tuchola	-	721,5	680	545,4	538,6	487,2	537,2	469,9	457,1	455,4	451,5	447,8	455,3	471,9	479,6	498	427	481
o.w.Tuchola	-	0	0	0	0	22,1	23,3	27,6	32,7	43,7	47,9	48,7	57	42,7	49	53	120	80
Jednostka terytorialna	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (osoby)																	
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Powiat tucholski	-	-	-	-	-	-	-	20632	22200	23848	25236	26043	26223	26783	26983	27641	28423	28641
Cekcyn	-	-	-	-	-	-	-	1077	1378	2190	2199	2650	2674	2757	2812	2857	2916	2969
Gostycyn	-	-	-	-	-	-	-	2240	2520	2669	2740	2786	2806	2843	2833	2875	2990	2997
Kęsowo	-	-	-	-	-	-	-	921	917	1395	2392	2403	2414	2416	2427	2467	2529	2534
Lubiewo	-	-	-	-	-	-	-	1460	1537	1646	1668	1747	1832	2043	2083	2105	2154	2259
Śliwice	-	-	-	-	-	-	-	1769	2133	2141	2152	2164	2162	2323	2328	2399	2512	2523
gm. Tuchola	-	-	-	-	-	-	-	13165	13715	13807	14085	14293	14335	14401	14500	14938	15322	15359
m.Tuchola	-	-	-	-	-	-	-	11530	11568	11662	11678	11689	11642	11685	11744	11805	11850	11837
o.w.Tuchola	-	-	-	-	-	-	-	1635	2147	2145	2407	2604	2693	2716	2756	3133	3472	3522